

Rozkład materiału i plan dydaktyczny *Krok w biznes i zarządzanie. Zakres podstawowy*

Nr lekcji	Temat lekcji	Materiał nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych Uczeń:	Zapis w podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA					
1.	Kim jest osoba przedsiębiorcza?	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorczość • cechy osoby przedsiębiorczej • rozpoznanie własnych cech przedsiębiorczych • osoba przedsiębiorcza w gospodarce rynkowej i w życiu prywatnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość, • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej, • identyfikuje swoje mocne i słabe strony, a następnie posiadane cechy osoby przedsiębiorczej, • określa związek między zachowaniami osoby przedsiębiorczej a szansami, które stwarza jej gospodarka rynkowa, 	I.1 I.2	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja – cechy osoby przedsiębiorczej • mapa mentalna – cechy osoby przedsiębiorczej • analiza SWOT – identyfikacja swoich mocnych i słabych stron • praca z podręcznikiem – wyjaśnianie pojęcia <i>przedsiębiorczość</i> • dyskusja – związek między zachowaniami osoby przedsiębiorczej a szansami, które stwarza jej gospodarka rynkowa
2.	Rozwój własnych kompetencji przedsiębiorczych	<ul style="list-style-type: none"> • kompetencje osoby przedsiębiorczej • rozwój własnych kompetencji przedsiębiorczych • plan rozwoju własnych kompetencji przedsiębiorczych 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje elementy, które składają się na kompetencje osoby przedsiębiorczej, • określa własne kompetencje przedsiębiorcze, • opracowuje plan rozwoju własnych kompetencji przedsiębiorczych, 	I.3	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat przedsiębiorczości jako jednej z kluczowych kompetencji • burza mózgów – kompetencje osoby przedsiębiorczej • analiza SWOT – identyfikacja własnych kompetencji przedsiębiorczych • ćwiczenia techniczne – sporządzenie planu rozwoju własnych kompetencji przedsiębiorczych

3.	Komunikacja interpersonalna	<ul style="list-style-type: none"> • komunikacja społeczna a komunikacja interpersonalna • rodzaje komunikacji: werbalna i niewerbalna • bariery komunikacyjne • znaczenie umiejętności komunikowania się • komunikacja interpersonalna jako element kompetencji przedsiębiorczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między komunikacją społeczną a komunikacją interpersonalną, • odróżnia komunikację werbalną od komunikacji niewerbalnej, • wyjaśnia, czym są bariery komunikacyjne i podaje ich przykłady, • określa, jakie znaczenie ma umiejętność komunikacji jako element kompetencji przedsiębiorczych, 	I.4	<ul style="list-style-type: none"> • praca z podręcznikiem – analiza schematu przebiegu procesu komunikacji interpersonalnej • pogadanka na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej • symulacja – formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej • symulacja – autoprezentacja oraz prezentacja własnego stanowiska z wykorzystaniem różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej • mapa mentalna – bariery komunikacyjne • burza mózgów – zasady skutecznego komunikowania się • dyskusja na temat znaczenia umiejętności komunikacji jako element kompetencji przedsiębiorczych
4.	Wywieranie wpływu na ludzi, negocjacje i manipulacja	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe techniki wywierania wpływu na ludzi • reguły wywierania wpływu na ludzi • manipulacja • sposoby obrony przed manipulacją • prowadzenie negocjacji i osiąganie kompromisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega wywieranie wpływu na ludzi, • wymienia techniki pozytywnego wywierania wpływu na ludzi, • rozpoznaje wybrane techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed manipulacją, • wymienia zasady skutecznych negocjacji, 	I.5	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat tego, czym jest wywieranie wpływu na ludzi • praca z podręcznikiem – techniki wywierania pozytywnego wpływu na ludzi • burza mózgów – formy manipulacji w życiu codziennym • symulacja – wywieranie wpływu i obrona przed manipulacją • burza mózgów – umiejętności i cechy przydatne podczas negocjacji • dyskusja – zasadność stosowania technik manipulacyjnych w negocjacjach • symulacja – negocjacje

					<ul style="list-style-type: none"> • mapa mentalna – zasady prowadzenia skutecznych negocjacji • studium przypadku – techniki manipulacji
5.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Osoba przedsiębiorcza</i>				
PODEJMOWANIE DECYZJI, PRACA ZESPOŁOWA I KREATYWNE MYŚLENIE					
6.	Zarządzanie czasem i podejmowanie decyzji	<ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie czasem i matryca czasu • podstawowe techniki zarządzania czasem • etapy podejmowania decyzji – proces decyzyjny • metody wspomagające podejmowanie decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zarządzanie czasem, • stosuje wybrane techniki zarządzania czasem (m.in. planuje zadania z uwzględnieniem swoich życiowych ról), • charakteryzuje etapy podejmowania decyzji, • stosuje wybrane metody wspomagające podejmowanie decyzji (np. burzę mózgów), 	I.6 I.7	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat zarządzania czasem i korzyści wynikających z planowania zadań • praca z podręcznikiem – analiza matrycy czasu • praca z podręcznikiem – analiza schematu planowania zadań ze względu na role • praca z podręcznikiem – etapy podejmowania decyzji • metaplan – w jaki sposób podejmować decyzje (indywidualnie czy grupowo) • burza mózgów – bariery w podejmowaniu decyzji • mapa mentalna – zasady podejmowania decyzji • symulacja – stosowanie metod wspomagających podejmowanie decyzji w praktyce • studium przypadku – codzienne problemy z brakiem czasu
7.	Praca zespołowa	<ul style="list-style-type: none"> • zespół i jego rodzaje • korzyści wynikające z tworzenia zespołów • synergia w pracy zespołowej • podstawowe zasady budowania zespołu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, • rozpoznaje i omawia bariery oraz problemy w tworzeniu i funkcjonowaniu zespołów, • organizuje jako lider pracę hipotetycznego zespołu, 	I.8	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat pracy zespołowej i korzyści wynikających z tworzenia zespołów • burza mózgów – bariery i problemy w tworzeniu i funkcjonowaniu zespołu • praca z podręcznikiem – analiza wykresu czynników wpływających na sukces zespołu

		<ul style="list-style-type: none"> • bariery i problemy w tworzeniu i funkcjonowaniu zespołu • podstawowe zasady organizowania pracy i kierowania zespołem 			<ul style="list-style-type: none"> • mapa mentalna – zasady organizowania pracy i kierowania zespołem • symulacja – organizowanie pracy zespołu
8.	Kreatywne myślenie	<ul style="list-style-type: none"> • kreatywne myślenie • cechy osoby kreatywnej • znaczenie kreatywnego myślenia w rozpoznawaniu szans rynkowych • bariery ograniczające kreatywne myślenie • techniki pobudzające kreatywne myślenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i dlaczego pomaga ono w rozpoznawaniu szans rynkowych, • charakteryzuje główne bariery ograniczające kreatywne myślenie, • stosuje wybrane techniki pobudzające kreatywność, 	I.9 I.10	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat kreatywnego myślenia • burza mózgów – cechy osoby kreatywnej • wykład konwersatoryjny – znaczenie kreatywnego myślenia w rozpoznawaniu szans rynkowych • praca z podręcznikiem – analiza schematu etapów myślenia kreatywnego • pogadanka na temat barier kreatywnego myślenia • praca z podręcznikiem – analiza technik pobudzających kreatywne myślenie • symulacja – stosowanie wybranej techniki pobudzającej kreatywność w praktyce
9.	Rola innowacji	<ul style="list-style-type: none"> • źródła i rodzaje innowacji • znaczenie innowacji dla przedsiębiorstw, gospodarki i społeczeństwa • przykłady wpływu innowacji na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są innowacje, • rozróżnia rodzaje innowacji, • wymienia przykłady źródeł innowacji, • wyjaśnia na podstawie wybranych przykładów, jak innowacje wpływają na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw, 	I.11	<ul style="list-style-type: none"> • wykład konwersatoryjny – czym są innowacje • praca z podręcznikiem – rodzaje innowacji • dyskusja na temat wpływu innowacji na konkurencyjność przedsiębiorstw • praca z podręcznikiem – analiza infografiki dotyczącej przewagi dzięki innowacjom • pogadanka na temat znaczenia innowacji dla gospodarki i społeczeństwa • praca z podręcznikiem – analiza europejskiej mapy innowacyjności

					• pogadanka na temat źródeł innowacji
10.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Podjęmowanie decyzji, praca zespołowa i kreatywne myślenie</i>				
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI					
11.	Czym jest projekt?	<ul style="list-style-type: none"> • istota projektu i jego podstawowe etapy • rola projektów w funkcjonowaniu przedsiębiorstw • określenie celów projektu metodą SMART • przebieg kolejnych etapów projektu i ich zakres na wybranym przykładzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę projektu, • definiuje cele projektu za pomocą metody SMART, • określa i charakteryzuje poszczególne etapy projektu na wybranym przykładzie, 	II.1 II.2	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat projektu i jego istoty • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego elementy projektu • wykład – wyznaczanie celu projektu metodą SMART • praca z podręcznikiem – analiza celów przykładowego projektu wyznaczonych metodą SMART • symulacja – definiowanie celów projektu za pomocą metody SMART • praca z podręcznikiem – analiza etapów przykładowego projektu
12.	Zadania i role w projekcie	<ul style="list-style-type: none"> • struktura prac projektowych • określanie zadań projektowych • charakterystyka ról w projekcie • organizacja pracy w zespole projektowym • cele, rola i obowiązki lidera zespołu • określenie zadań i ról członków zespołu na przykładzie wybranego projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje strukturę prac projektowych, w tym określa zadania projektowe, • wymienia i charakteryzuje role w projekcie, • określa zadania i role poszczególnych członków zespołu na przykładzie wybranego projektu, • charakteryzuje czynniki decydujące o dobrej organizacji pracy zespołu, • wymienia przykładowe cechy lidera zespołu projektowego, 	II.3	<ul style="list-style-type: none"> • wykład – struktura prac projektowych • pogadanka na temat określania zadań projektowych • praca z podręcznikiem – analiza struktury prac wybranego projektu • pogadanka na temat ról w zespole projektowym • praca z podręcznikiem – analiza doboru członków zespołu do zadań w przykładowym projekcie • burza mózgów – czynniki decydujące o dobrej organizacji zespołu • pogadanka na temat cech lidera zespołu projektowego

					<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia techniczne – określanie zadań i ról członków zespołu w przykładowym projekcie
13.	Harmonogram i budżet projektu	<ul style="list-style-type: none"> • harmonogram projektu • zasady tworzenia harmonogramu • zasoby projektu i ich podział • budżet projektowy i źródła jego finansowania • weryfikacja harmonogramu i budżetu projektu na wybranym przykładzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje harmonogram i prosty budżet projektu, • wymienia możliwe źródła finansowania projektu, • weryfikuje na wybranym przykładzie harmonogram i budżet projektu oraz wprowadza konieczne zmiany w harmonogramie i budżecie, 	II.4 II.5	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat harmonogramu projektu • praca z podręcznikiem – analiza wykresu Gantta • pogadanka na temat kamieni milowych w projekcie • wykład konwersatoryjny – koszty a źródła finansowania projektu • praca z podręcznikiem – analiza budżetu przykładowego projektu • ćwiczenia techniczne – przygotowanie harmonogramu i budżetu przykładowego projektu
14.	Sprawozdanie z realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> • sprawozdanie z realizacji projektu • podstawowe zasady tworzenia sprawozdań z projektu • struktura sprawozdania końcowego z realizacji projektu i jego znaczenie • główne problemy pojawiające się w trakcie realizacji projektu – przykłady • zamknięcie projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje sprawozdanie z realizacji wybranego projektu, • identyfikuje główne problemy oraz ryzyka pojawiające się podczas realizacji projektu, a następnie dokonuje ich analizy w sprawozdaniu częściowym, 	II.5 II.6	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat sprawozdania z realizacji projektu • mapa mentalna – zasady tworzenia sprawozdań projektowych • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego strukturę sprawozdania końcowego z realizacji projektu • burza mózgów – główne problemy podczas realizacji projektu • ćwiczenia techniczne – sporządzenie sprawozdania z przeprowadzonych zadań projektowych
15.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Zarządzanie projektami</i>				

GOSPODARKA RYNKOWA

16.	Rola przedsiębiorczości w gospodarce	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ przedsiębiorczości na rozwój społeczno-gospodarczy • czynniki rozwoju przedsiębiorczości • wpływ przedsiębiorczości na rozwój społeczno-gospodarczy różnych układów przestrzennych • patriotyzm gospodarczy – rola przedsiębiorców w rozwoju kraju • wpływ przedsiębiorstw na gospodarkę w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej – przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega rozwój społeczno-gospodarczy, • określa rolę przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej, • wymienia przejawy współczesnego patriotyzmu gospodarczego w życiu codziennym, 	III.1 III.9	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat wpływu przedsiębiorczości na rozwój społeczno-gospodarczy • burza mózgów – wpływ przedsiębiorczości na rozwój społeczno-gospodarczy różnych układów przestrzennych • studium przypadku – patriotyzm lokalny na przykładzie wybranych polskich przedsiębiorstw
17.	Gospodarka rynkowa. Podmioty gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarka rynkowa • filary gospodarki rynkowej • społeczna gospodarka rynkowa • podmioty gospodarki rynkowej • zależności między podmiotami gospodarki (ruch okrężny) • podstawowe parametry charakteryzujące gospodarkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia filary gospodarki rynkowej i je charakteryzuje, • wykazuje zalety gospodarki rynkowej, • określa zależności między podmiotami gospodarki rynkowej, • wymienia i omawia podstawowe parametry charakteryzujące gospodarkę (PKB, inflacja, zatrudnienie, bezrobocie), 	III.2 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat gospodarki rynkowej • mapa mentalna – zalety gospodarki rynkowej • dyskusja dotycząca filarów funkcjonowania gospodarki rynkowej • praca z tekstem źródłowym – fragment konstytucji RP odnoszący się do społecznej gospodarki rynkowej • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego wzajemne zależności w ruchu okrężnym w gospodarce rynkowej

		(PKB, inflacja, zatrudnienie, bezrobocie)			<ul style="list-style-type: none"> • praca z zasobami sieci internetowej – wyszukiwanie danych statystycznych charakteryzujących gospodarkę
18.	Budżet państwa	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa i budżet jednostki samorządu terytorialnego • główne źródła dochodów i kierunki wydatków państwa oraz wybranej jednostki samorządu terytorialnego • znaczenie deficytu budżetowego i długu publicznego dla gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest budżet państwa, nadwyżka budżetowa, deficyt budżetowy i dług publiczny, • analizuje dochody i wydatki budżetu państwa i przykładowej jednostki samorządu terytorialnego, • wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki, 	III.7	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat budżetu państwa • praca z podręcznikiem – analiza wykresów przedstawiających strukturę dochodów budżetu państwa (Polski) i wydatków budżetu państwa (Polski) według działów • dyskusja dotycząca znaczenia deficytu budżetowego i długu publicznego w gospodarce • burza mózgów – struktura wpływów i wydatków budżetowych w JST • praca z podręcznikiem – analiza wykresów przedstawiających strukturę wydatków w budżetach JST
19.	Rynek w gospodarce	<ul style="list-style-type: none"> • rynek i rodzaje rynków • funkcje rynku w gospodarce • konkurencja i struktury rynkowe • negatywne skutki ograniczonej konkurencji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest rynek i jakie pełni funkcje w gospodarce, • klasyfikuje rodzaje rynków według wybranych kryteriów, • wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencja monopolistyczna, konkurencja doskonała), • wykazuje negatywne skutki ograniczonej konkurencji i potrzebę przeciwdziałania jej, 	III.3	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat rynku i jego rodzajów • burza mózgów – funkcje rynku w gospodarce • dyskusja dotycząca struktur rynkowych • dyskusja na temat negatywnych skutków ograniczonej konkurencji
20.	Popyt, podaż i cena	<ul style="list-style-type: none"> • popyt i podaż • czynniki kształtujące wielkość popytu i wielkość podaży 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia prawo popytu i prawo podaży, • wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość popytu, 	III.4	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat popytu i podaży • burza mózgów – pozacenowe czynniki kształtujące popyt i podaż

		<ul style="list-style-type: none"> ustalanie cen 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość podaży, wyjaśnia zjawiska nadwyżki rynkowej i niedoboru rynkowego, wyznacza na prostych przykładach punkt równowagi rynkowej, analizuje na przykładzie przebieg krzywej podaży i krzywej popytu, 		<ul style="list-style-type: none"> studium przypadku – paradoks Veblena, paradoks Giffena praca z podręcznikiem, planszą i materiałem źródłowym – analiza przebiegu krzywej podaży i krzywej popytu studium przypadku – czynniki wpływające na cenę danego produktu ćwiczenia techniczne – rysowanie krzywej podaży i krzywej popytu
21.	Konsument na rynku	<ul style="list-style-type: none"> konsument podstawowe prawa konsumenta organizacje i instytucje prokonsumenckie pozasądowe rozwiązywanie sporów reklamacja i gwarancja składanie reklamacji towaru bezpieczne zakupy w sieci i prawa e-konsumenta świadome wybory konsumentów jako element patriotyzmu gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>konsument, gwarancja, reklamacja, zakupy na odległość</i>, wymienia i charakteryzuje podstawowe prawa konsumenta, wymienia instytucje zajmujące się ochroną konsumentów oraz określa ich cele i zadania, podaje różnice między reklamacją niezgodności towaru z umową a gwarancją, sporządza przykładową reklamację, określa, czym jest patriotyzm zakupowy oraz jakie są jego przejawy w życiu codziennym, 	III.8 III.9	<ul style="list-style-type: none"> dyskusja dotycząca konsumenta, jego praw oraz ochrony prawnej burza mózgów – organizacje i instytucje prokonsumenckie praca z podręcznikiem – analiza kompetencji Prezesa UOKiK wykład połączony z prezentacją – np. wizyta miejskiego (powiatowego) rzecznika konsumentów praca z tekstem źródłowym – fragmenty aktów prawnych dotyczących praw konsumenta, broszury UOKiK, Federacji Konsumentów burza mózgów – różnice między reklamacją niezgodności towaru z umową a gwarancją burza mózgów – bezpieczne zakupy w internecie praca z podręcznikiem i materiałem źródłowym – analiza przykładowego zgłoszenia reklamacyjnego

					<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia techniczne – wypełnianie zgłoszenia reklamacyjnego • dyskusja – patriotyzm zakupowy
22.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Gospodarka rynkowa</i>				
FINANSE OSOBISTE					
23.	Pieniądz	<ul style="list-style-type: none"> • pieniądz, jego formy i właściwości • funkcje pieniądza • obieg pieniądza w gospodarce • inflacja – przyczyny, skutki i sposoby przeciwdziałania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest pieniądz, • wymienia cechy pieniądza, • charakteryzuje funkcje i formy pieniądza, • omawia obieg pieniądza w gospodarce, • wyjaśnia zjawisko inflacji, • podaje przyczyny i skutki inflacji, • wymienia sposoby przeciwdziałania inflacji, 	IV.1	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat ewolucji form pieniądza • dyskusja na temat funkcji pieniądza • dyskusja na temat obiegu pieniądza w gospodarce • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego obieg pieniądza w gospodarce • pogadanka na temat przyczyn, skutków i sposobów przeciwdziałania inflacji
24.	Postawy wobec pieniędzy	<ul style="list-style-type: none"> • typy postaw wobec pieniędzy (zalety i wady każdej z nich) • dojrzałość finansowa i jej poziomy • moja postawa wobec pieniędzy • inteligencja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest postawa wobec pieniędzy, • rozróżnia wybrane typy postaw ludzi wobec pieniędzy, • określa własną postawę wobec pieniędzy, • wymienia zalety i wady wybranych typów postaw ludzi wobec pieniędzy, • wyjaśnia, czym jest dojrzałość finansowa, • charakteryzuje poziomy dojrzałości finansowej, • wyjaśnia, czym jest inteligencja finansowa, 	IV.2	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat postaw wobec pieniędzy • wykład – typy postaw wobec pieniędzy (model warszawski i model wrocławski) • dyskusja na temat zalet i wad różnych typów postaw wobec pieniędzy • praca z podręcznikiem – analiza schematu poziomów dojrzałości finansowej • praca z podręcznikiem – analiza pytań pomagających określić własny stosunek do pieniędzy • pogadanka na temat inteligencji finansowej
25.	Budżet domowy	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gospodarstwa domowego i podstawowe zasady jego tworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady tworzenia budżetu gospodarstwa domowego, 	IV.4	<ul style="list-style-type: none"> • mapa mentalna – zasady tworzenia budżetu domowego

		<ul style="list-style-type: none"> • dochody i wydatki gospodarstwa domowego • sposoby na unikanie deficytu w finansach domowych • sposoby unikania i wychodzenia ze spirali zadłużenia 	<ul style="list-style-type: none"> • określa podstawowe kategorie dochodów i wydatków gospodarstwa domowego, • omawia praktyczne sposoby zarządzania budżetem domowym, • formułuje rady dotyczące unikania spirali zadłużenia oraz możliwości wyjścia z tej spirali, 		<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat dochodów i wydatków budżetów domowych • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego najważniejsze etapy w zarządzaniu budżetem domowym • dyskusja na temat maksymalizacji dochodów i minimalizacji wydatków w budżecie domowym • pogadanka na temat spirali zadłużenia, sposobów jej unikania i wychodzenia z niej
26.	Podatki	<ul style="list-style-type: none"> • podatki – czym są i kto je płaci • funkcje i rodzaje podatków • podatki gospodarstwa domowego • VAT, czyli podatek od towarów i usług • wpływ podatków na funkcjonowanie gospodarki, przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>podatki, osoba fizyczna, osoba prawna</i>, • określa i omawia funkcje podatków, • wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce, • wymienia i opisuje podatki opłacane przez członków gospodarstwa domowego, • charakteryzuje rolę VAT, • omawia wpływ podatków na funkcjonowanie gospodarki, przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych, 	IV.5	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat podatków – czym są i kto je płaci • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego klasyfikację podatków w Polsce • pogadanka na temat podatków gospodarstw domowych • dyskusja na temat wpływu podatków na funkcjonowanie gospodarki, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych
27.	Rozliczenie podatku dochodowego (PIT)	<ul style="list-style-type: none"> • kto i od czego płaci podatek PIT • sposób obliczania podatku PIT • kwota wolna od podatku • dochody niepodlegające opodatkowaniu • dobieranie sposobów rozliczeń • ulgi i odliczenia podatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto i od czego płaci podatek PIT, • definiuje dochód, przychód i kwotę wolną od podatku, • przedstawia sposoby obliczania podatku PIT, • dobiera sposób rozliczeń podatku PIT i ulgi możliwe do zastosowania 	IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • wykład na temat podatku PIT i sposobów jego obliczania • praca z podręcznikiem – analiza tabeli przedstawiającej skalę podatku PIT w Polsce • praca z podręcznikiem – analiza tabeli przedstawiającej ulgi podatkowe w gospodarstwie domowym w Polsce

		<ul style="list-style-type: none"> rodzaje podstawowych formularzy podatkowych 			<ul style="list-style-type: none"> studium przypadku – dobieranie odpowiedniego sposobu rozliczenia i możliwych do zastosowania ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych
28.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Finanse osobiste</i>				
29. 30. 31. 32.	Warsztat z realizacji projektu (realizacja w praktyce treści z podstawy programowej „II. Zarządzanie projektami”)			II.1–II.6	<ul style="list-style-type: none"> projekt edukacyjny – wyjazd na szkolną wycieczkę
USŁUGI FINANSOWE I UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE					
33.	Instytucje rynku finansowego i ubezpieczeń	<ul style="list-style-type: none"> podział instytucji finansowych międzysektorowe instytucje rynku finansowego charakterystyka najważniejszych instytucji rynku finansowego w Polsce rola instytucji finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje podziału instytucji rynku finansowego w Polsce, przedstawia międzysektorowe instytucje rynku finansowego w Polsce, charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce oraz wyjaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów, 	IV.3	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka na temat instytucji finansowych praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego podział instytucji finansowych w Polsce (w tym międzysektorowe instytucje rynku finansowego) dyskusja na temat instytucji rynku finansowego w Polsce i ich znaczenia dla gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów
34.	Usługi finansowe – konta, karty i lokaty	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje usług oferowanych przez banki i SKOK-i (konto osobiste, karty płatnicze, lokaty terminowe) gwarancja depozytów wybór najlepszej lokaty terminowej z uwzględnieniem realnej stopy procentowej zasady bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe rodzaje usług bankowych, rozdziela rodzaje kont osobistych, wyjaśnia zasady funkcjonowania lokat bankowych, wymienia i charakteryzuje ich rodzaje, wyjaśnia znaczenie terminów: <i>limit debetowy, kapitalizacja odsetek, karta płatnicza, gwarancja depozytów,</i> 	IV.8 IV.10 IV.11	<ul style="list-style-type: none"> wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela banku, który zapozna uczniów z podstawowymi rodzajami usług bankowych wizyta studyjna w oddziale banku lub SKOK-u w celu poznania podstawowych rodzajów usług bankowych lub usług oferowanych przez SKOK-i praca z zasobami sieci internetowej – poznanie podstawowych rodzajów usług

		<p>i zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych z finansami osobistymi, w tym bankowości elektronicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje rodzaje kart płatniczych, • wyjaśnia zasady wyboru najlepszej lokaty, z uwzględnieniem realnej stopy procentowej, • porównuje oferty wybranych usług bankowych, • wymienia i rozumie podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej, 		<p>bankowych lub usług oferowanych przez SKOK-i</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaz – foldery reklamowe usług oferowane przez banki lub SKOK-i • pogadanka na temat kont osobistych, firmowych oraz lokat terminowych i kart płatniczych • studium przypadku – wybór najlepszej lokaty terminowej i konta osobistego spośród ofert banków i SKOK-ów • ćwiczenia techniczne – obliczanie realnej stopy procentowej lokaty terminowej • burza mózgów – zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej
35.	<p>Usługi finansowe – kredyty i pożyczki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kredyty i ich podział • znaczenie skrótu RRSO • pożyczka a kredyt • koszty kredytu lub pożyczki • analiza przykładowej umowy pożyczki • bezpieczeństwo korzystania z elektronicznych usług kredytowych 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje rodzaje kredytów według różnych kryteriów, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kredyt, kredyt konsumencki, rzeczywista roczna stopa oprocentowania, pożyczka, zastaw hipoteczny, zdolność kredytowa,</i> • omawia podstawowe prawa przysługujące kredytobiorcy w wypadku umowy kredytu konsumenckiego, • ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie, • wymienia najważniejsze kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki, • wskazuje rolę Biura Informacji Kredytowej (BIK) w procesie przyznawania kredytów, 	<p>IV.10 IV.11 IV.15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela banku, który zapozna uczniów z podstawowymi rodzajami usług bankowych (kredytami i pożyczkami) • praca z tekstem źródłowym, np. fragmenty ustawy o kredycie konsumenckim (prawa kredytobiorcy zaciągającego kredyt konsumencki) • pogadanka na temat podziału i rodzajów kredytów • burza mózgów – główne kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki • praca z zasobami sieci internetowej – określanie zdolności kredytowej za pomocą kalkulatorów zdolności kredytowej

			<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między kredytem a pożyczką, • porównuje oferty banków i pozabankowych instytucji pożyczkowych w zakresie kredytów i pożyczek, • analizuje przykładową umowę pożyczki, • wymienia zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych kredytami, 		<ul style="list-style-type: none"> • praca z zasobami sieci internetowej – porównanie oferty banków i pozabankowych instytucji pożyczkowych w zakresie kredytów i pożyczek • pogadanka na temat roli BIK w procesie przyznawania kredytów • praca z tekstem źródłowym – analiza przykładowej umowy produktów finansowych (np. umowy kredytu lub pożyczki) • praca z podręcznikiem – analiza tabeli przedstawiającej różnice między pożyczką a kredytem • burza mózgów – zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych kredytami
36.	Ubezpieczenia majątkowe	<ul style="list-style-type: none"> • definicja ubezpieczenia • podział ubezpieczeń • ubezpieczenia prywatne majątkowe • polisa ubezpieczeniowa a OWU • suma ubezpieczenia a wysokość składki • analiza oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości • zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ubezpieczyciel, ubezpieczony, polisa ubezpieczeniowa, ogólne warunki ubezpieczenia, suma ubezpieczenia,</i> • wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń według różnych kryteriów, • wyjaśnia relację zakresu ochrony i sumy ubezpieczenia do wysokości składki, • porównuje oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości, 	IV.11 IV.13	<ul style="list-style-type: none"> • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela firmy ubezpieczeniowej, który zapozna uczniów z rodzajami ubezpieczeń • burza mózgów – dlaczego się ubezpieczamy • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego wybrane rodzaje ubezpieczeń • pogadanka na temat relacji zakresu ochrony i sumy ubezpieczenia do wysokości składki • praca z zasobami sieci internetowej – porównanie oferty zakładów ubezpieczeń w zakresie ubezpieczenia nieruchomości, ze

		z systemów elektronicznych związanych z ubezpieczeniami	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i rozumie zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z elektronicznych usług ubezpieczeniowych, 		szczególnym uwzględnieniem relacji zakresu ochrony i sumy ubezpieczenia do wysokości składki <ul style="list-style-type: none"> burza mózgów – zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z elektronicznych usług ubezpieczeniowych
37.	Ubezpieczenia osobowe i zdrowotne	<ul style="list-style-type: none"> ubezpieczenia prywatne osobowe ubezpieczenia osobowe publiczne sposoby oszczędzania na emeryturę 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje system zabezpieczenia społecznego (ubezpieczenia społeczne i zdrowotne), wymienia i charakteryzuje wybrane rodzaje ubezpieczeń osobowych, wymienia sposoby oszczędzania na emeryturę, wyjaśnia konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę, 	IV.12 IV.13	<ul style="list-style-type: none"> wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który zapozna uczniów z systemem zabezpieczenia społecznego wizyta studyjna w oddziale ZUS celem zapoznania uczniów z systemem zabezpieczenia społecznego praca z zasobami sieci internetowej – obliczenia prognozowanej wysokości emerytury za pomocą kalkulatora emerytalnego burza mózgów – sposoby oszczędzania na emeryturę praca z tekstem źródłowym – analiza fragmentów ogólnych warunków ubezpieczenia (OWU) ubezpieczeń osobowych dyskusja dotycząca systemu emerytalnego w Polsce
38.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Usługi finansowe i ubezpieczenia społeczne</i>				

OSZCZĘDZANIE I INWESTOWANIE

39.	Formy oszczędzania i inwestowania	<ul style="list-style-type: none"> • oszczędzanie a inwestowanie • rodzaje inwestycji • zależność między czasem a zyskiem z inwestycji • zależność między ryzykiem a zyskiem z inwestycji • wiarygodność informacji i świadomość, że przed podjęciem decyzji finansowych należy korzystać z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>inwestowanie, oszczędzanie, instrument finansowy, papiery wartościowe, obligacje, akcje,</i> • identyfikuje rodzaje inwestycji według różnych kryteriów (przedmiot inwestycji, podmiot inwestowania), • rozróżnia i charakteryzuje inwestycje rzeczowe i finansowe, • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami papierów wartościowych, • wyjaśnia zależność między czasem i ryzykiem a zyskiem z inwestycji, • wyjaśnia, dlaczego ważne jest korzystanie z wiarygodnych informacji przed podjęciem decyzji finansowych, 	IV.8 IV.14 IV.16	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat różnic między oszczędzaniem a inwestowaniem • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela banku, doradcy finansowego, który zapozna uczniów z formami oszczędzania i inwestowania • praca z zasobami sieci internetowej – rodzaje obligacji skarbowych w Polsce • praca z tekstem źródłowym – analiza prospektu emisyjnego, np. akcji, obligacji • pogadanka na temat zalet i wad wybranych instrumentów finansowych • pogadanka na temat zależności między czasem i ryzykiem a zyskiem z inwestycji • dyskusja na temat korzystania z wiarygodnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji finansowych
40.	Inwestowanie na giełdzie	<ul style="list-style-type: none"> • GPW jako instytucja rynku kapitałowego • rynki na GPW • mechanizm funkcjonowania GPW • rola giełdy w gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje instytucje rynku kapitałowego w Polsce, • określa miejsce GPW w systemie rynku kapitałowego, • wymienia i omawia rynki giełdowe na GPW, • analizuje tabele z informacjami giełdowymi, 	IV.14	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat rynku kapitałowego w Polsce • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela biura maklerskiego, który zapozna uczniów m.in. z mechanizmem funkcjonowania GPW czy z mechanizmem inwestowania w akcje na giełdzie • praca z materiałem źródłowym, np. z cedułą giełdową • praca z materiałem źródłowym – analiza tabel z informacjami giełdowymi

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>makler, indeks giełdowy, ceduła giełdowa, hossa, bessa,</i> • wyjaśnia mechanizm inwestowania w akcje na giełdzie papierów wartościowych na przykładzie GWP, • wyjaśnia wagę podstawowych wskaźników giełdowych w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie, • omawia rolę giełdy w gospodarce, • omawia działania podejmowane przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie, 		<p>zamieszczonych w dziennikach ekonomicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat wagi podstawowych wskaźników giełdowych w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie • pogadanka na temat mechanizmu funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie GPW • dyskusja na temat roli giełdy w gospodarce • gra symulacyjna – inwestowanie na giełdzie papierów wartościowych
41.	Inwestowanie w fundusze	<ul style="list-style-type: none"> • fundusze inwestycyjne a towarzystwa funduszy inwestycyjnych • rodzaje funduszy inwestycyjnych • istota inwestowania w fundusze • zalety i wady inwestowania w fundusze • rola funduszy w gospodarce • przykłady wysokości potencjalnych zysków zależnie od długości trwania inwestycji oraz wybranej formy inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne, • wyjaśnia pojęcia: <i>jednostka uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny,</i> • wymienia i charakteryzuje rodzaje funduszy inwestycyjnych, uwzględniając potencjalne zyski roczne oraz ryzyko wystąpienia strat, • wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru formy inwestycji, • przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania, • dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka i wysokości potencjalnych zysków w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania, 	IV.8 IV.9	<ul style="list-style-type: none"> • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela banku, doradcy finansowego, który zapozna uczniów z rodzajami funduszy inwestycyjnych • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego potencjalne zyski oraz ryzyko wystąpienia strat zależnie od rodzaju funduszu • pokaz danych statystycznych w formie tabelarycznej, na wykresach – potencjalne zyski oraz ryzyko wystąpienia strat zależnie od rodzaju funduszu • symulacja – alokacja środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania

42.	Pułapki czyhające na oszczędzających i inwestorów	<ul style="list-style-type: none"> • psychologiczne postawy oszczędzających i inwestorów • cechy prawdziwych inwestorów • podstawowe sposoby zachowania w sytuacji straty i zysku • inwestowanie spekulacyjne w inwestycje alternatywne • przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym • sposoby unikania nieuczciwych praktyk na rynku finansowym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje postawy oszczędzających i inwestorów, • charakteryzuje prawdziwego inwestora, • opisuje sposoby zachowania w sytuacji straty i zysku, • definiuje inwestowanie spekulacyjne w inwestycje alternatywne, • wykazuje różnice między inwestowaniem a hazardem, • ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym i formułuje rekomendacje, co zrobić, żeby nie paść ofiarą nieuczciwych praktyk, 	IV.9 IV.17	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat zasad bezpiecznego inwestowania i oszczędzania • burza mózgów – cechy prawdziwego inwestora • wykład – różnice między inwestowaniem a hazardem oraz inwestowanie spekulacyjne w inwestycje alternatywne • dyskusja – zachowania w sytuacji zysku i straty • analiza przypadku – zachowania etyczne i nieetyczne na rynku finansowym • burza mózgów – sposoby unikania nieuczciwych praktyk na rynku finansowym
43. Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Oszczędzanie i inwestowanie</i>					
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA NA RYNKU PRACY					
44.	Planowanie własnej kariery zawodowej i ścieżki edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie własnej kariery zawodowej • formułowanie celów zawodowych zgodnie z zasadą SMART • etapy planowania własnej kariery zawodowej • kariery zawodowe znanych ludzi – przykłady • określanie swojej ścieżki edukacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje planowanie własnej kariery zawodowej, • formułuje swoje cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART, • analizuje przykładowe kariery zawodowe znanych ludzi, • planuje swoją karierę zawodową, wyróżniając jej etapy, • opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej adekwatny do planu kariery zawodowej, 	V.1 V.2 V.3	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat planowania własnej kariery zawodowej • pogadanka na temat formułowania celów zawodowych zgodnie z zasadą SMART • studium przypadku – analiza przykładowych karier zawodowych znanych ludzi • ćwiczenia techniczne – opracowanie planu swojej ścieżki edukacyjnej adekwatnej do planu kariery zawodowej

		<ul style="list-style-type: none"> • równowaga między karierą zawodową a życiem prywatnym 			
45.	Ocena własnych kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> • kompetencje zawodowe i ich podział • kompetencje edukacyjne • określanie i analiza własnych kompetencji zawodowych • porównanie posiadanych kompetencji z oczekiwaniami pracodawców – ocena szans i zagrożeń na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są kompetencje zawodowe i kompetencje edukacyjne, • rozpoznaje i ocenia własne kompetencje, • porównuje swoje kompetencje z oczekiwaniami pracodawców celem oceny własnych szans i zagrożeń na rynku pracy, 	V.4	<ul style="list-style-type: none"> • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela urzędu pracy lub agencji pośrednictwa pracy, który zapozna uczniów m.in. z aktualną sytuacją na rynku pracy, występującym zapotrzebowaniem na rynku pracy i z oczekiwaniami pracodawców względem przyszłych pracowników • pogadanka dotycząca kompetencji edukacyjnych i zawodowych • analiza SWOT – porównanie posiadanych kompetencji z oczekiwaniami pracodawców (ocena szans i zagrożeń na rynku pracy)
46.	Poszukiwanie pracy	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne poszukiwanie pracy • rozpoznanie rynku pracy – najbardziej i najmniej poszukiwane zawody • sposoby zdobycia doświadczenia zawodowego • poszukiwanie potencjalnych pracodawców • trudności, którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest aktywne poszukiwanie pracy, • wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (uwzględniając zawody deficytowe i nadwyżkowe, najczęstsze oczekiwania pracodawców), • wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy, • uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy, • charakteryzuje trudności, którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy, 	V.5	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat aktywnego poszukiwania pracy • burza mózgów – aktywne poszukiwanie pracy • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela urzędu pracy lub agencji pośrednictwa pracy, który zapozna uczniów m.in. z aktualną sytuacją na rynku pracy, uwzględniając najbardziej i najmniej poszukiwane zawody, oczekiwania pracodawców względem przyszłych pracowników oraz trudności, z którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy • praca z zasobami sieci internetowej – analiza rynku pracy (najbardziej i najmniej

					<p>poszukiwane zawody) poprzez przeglądanie ofert pracy zamieszczonych na portalach internetowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • burza mózgów – sposoby poszukiwania pracy i sposoby zdobycia doświadczenia zawodowego • burza mózgów – motywy aktywności zawodowej człowieka • mapa mentalna – potencjalne trudności, z którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy • pokaz danych statystycznych w formie tabelarycznej, na wykresach – analiza rynku pracy, m.in. wielkości podaży i wielkości popytu na rynku pracy
47.	Jak przygotować dokumenty aplikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenty aplikacyjne • CV (Europass CV) i list motywacyjny (czym są i jak je napisać) • błędy w dokumentach aplikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (w tym Europass), • wymienia zasady pisania CV i listu motywacyjnego, • wymienia najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych, • przygotowuje dokumenty aplikacyjne związane z ubieganiem się o pracę, 	V.6	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat dokumentów aplikacyjnych • pokaz – demonstracja przykładowych szablonów dokumentów aplikacyjnych • praca z podręcznikiem – analiza tabeli z najczęstszymi błędami w dokumentach aplikacyjnych • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela urzędu pracy, agencji pośrednictwa pracy lub pracownika działu HR w prywatnym przedsiębiorstwie, który zapozna uczniów z najczęstszymi błędami w dokumentach aplikacyjnych

					<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia techniczne – sporządzenie dokumentów aplikacyjnych w odniesieniu do konkretnej oferty pracy
48.	Rozmowa kwalifikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa kwalifikacyjna • przebieg i zasady rozmowy kwalifikacyjnej • eksponowanie swoich zalet • najczęściej popełniane błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej • przygotowanie scenariusza rozmowy kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje rozmowę kwalifikacyjną, • wymienia i charakteryzuje zasady rozmowy kwalifikacyjnej, • eksponuje swoje zalety, • wymienia najczęściej popełniane błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej, • dokonuje autoprezentacji podczas symulowanej rozmowy kwalifikacyjnej, • koryguje swoje wystąpienie na podstawie konstruktywnej informacji zwrotnej, 	V.7 V.8	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat rozmowy kwalifikacyjnej i zasad jej prowadzenia • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta doradcy zawodowego, pracownika działu HR, który zapozna uczniów z zasadami prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej i z najczęściej popełnianymi błędami podczas takiej rozmowy • symulacja – autoprezentacja kandydata do pracy
49.	Zatrudnienie. Prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy	<ul style="list-style-type: none"> • podstawy prawne zatrudnienia i podział form zatrudnienia • różnice między zatrudnieniem a samozatrudnieniem (wybrane przykłady) oraz analiza ich zalet i wad • składowe elementy wynagrodzenia za pracę, różnice pomiędzy wynagrodzeniem brutto a wynagrodzeniem netto • prawa i obowiązki pracownika • dodatkowe prawa pracowników młodocianych • prawa rodziców małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje różnice pomiędzy zatrudnieniem a samozatrudnieniem oraz podaje ich zalety i wady, • wymienia rodzaje umów o pracę, • wymienia formy rozwiązania umowy o pracę, • wymienia umowy cywilnoprawne (umowę-zlecenie, umowę o dzieło), • analizuje formy zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające je od umowy o pracę, • analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich zalety 	IV.6 V.9 V.10	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat różnic między zatrudnieniem a samozatrudnieniem • burza mózgów– zalety i wady zatrudnienia i samozatrudnienia • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela Okręgowego Inspektoratu Pracy (znajdują się w miastach wojewódzkich), który zapozna uczniów m.in. z podstawowymi prawami i obowiązkami pracownika (w tym młodocianego), specyfiką zatrudnienia osób niepełnosprawnych • praca z tekstem źródłowym – analiza fragmentów Kodeksu pracy – podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym młodocianego), rodzaje umów o pracę, formy rozwiązania umowy o pracę

		<ul style="list-style-type: none"> • obowiązki i prawa pracodawcy • specyfika zatrudnienia osób niepełnosprawnych 	<p>i wady z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracowników (w tym pracowników młodocianych) oraz pracodawcy, • wyjaśnia, z czego wynikają różnice między wynagrodzeniem brutto a wynagrodzeniem netto, 		<ul style="list-style-type: none"> • praca z tekstem źródłowym – analiza fragmentów Kodeksu cywilnego – rodzaje umów cywilnoprawnych • studium przypadku – różnice między wynagrodzeniem brutto a wynagrodzeniem netto
50.	Etyka w pracy i ochrona praw pracowniczych	<ul style="list-style-type: none"> • etyka w pracy • etyczne i nieetyczne zachowania pracodawcy • mobbing i jego skutki • sposoby przeciwdziałania mobbingowi • etyczne i nieetyczne zachowania pracownika • konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reguły moralne i normy prawne jako elementy etycznego postępowania, • wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie, • rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika, • definiuje mobbing, • wymienia przejawy mobbingu, jego skutki oraz sposoby przeciwdziałania mu, • wymienia zasady etycznego pracownika (kodeks etyczny), • wymienia konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca, 	V.11	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat wartości etycznych w biznesie • mapa mentalna – wartości etyczne w biznesie • praca z tekstem źródłowym – analiza przykładowego kodeksu etycznego przedsiębiorstwa • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedstawiciela Okręgowego Inspektoratu Pracy (znajdują się w miastach wojewódzkich), który zapozna uczniów m.in. konsekwencjami nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca • burza mózgów – etyczne i nieetyczne zachowania pracownika i pracodawcy • symulacja – przejawy mobbingu • metaplan – jak przeciwdziałać mobbingowi
51.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy</i>				

PRZEDSIĘBIORSTWO

52.	Zarządzanie przedsiębiorstwem	<ul style="list-style-type: none"> • istota procesu zarządzania przedsiębiorstwem • planowanie, organizowanie i dobór pracowników • skuteczne przewodzenie • cechy przywódcy • motywowanie pracowników • kontrolowanie w procesie zarządzania przedsiębiorstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje elementy oraz przebieg procesu zarządzania, • wymienia i omawia zasady organizacji pracy w przedsiębiorstwie, • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>styl kierowania, motywowanie, efekt synergii,</i> • wymienia style zarządzania i wyjaśnia, na czym one polegają, • wymienia cechy dobrego przywódcy (kierownika lub lidera) zespołu, • wymienia główne sposoby motywowania pracowników, • dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania i kontrolowania podwładnych, • wyjaśnia, na czym polega kontrolowanie w procesie zarządzania przedsiębiorstwem, • wykazuje znaczenie zarządzania w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa, 	VI.1	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat zarządzania przedsiębiorstwem • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego przebieg procesu zarządzania • pogadanka na temat zasad organizacji pracy w przedsiębiorstwie • burza mózgów– cechy dobrego lidera (kierownika) zespołu • burza mózgów – sposoby motywowania pracowników • symulacja – style zarządzania • dyskusja dotycząca znaczenia zarządzania w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa
53.	Pomysł na działalność gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> • inspiracje, doświadczenia i kreatywne myślenie jako droga do sukcesu gospodarczego • sposoby poszukiwania pomysłu na biznes • rozpoznanie rynku (skąd czerpać dane) • zakładanie własnego biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby poszukiwania pomysłu na własny biznes, • wymienia i opisuje możliwe źródła finansowania działalności gospodarczej, • znajduje pomysł na własną działalność gospodarczą na podstawie analizy rynku i doświadczenia innych przedsiębiorców, 	VI.2 VI.3 VI.7	<ul style="list-style-type: none"> • burza mózgów – sposoby poszukiwania pomysłu na własny biznes • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedsiębiorcy, z którym uczniowie będą dyskutować na tematy związane z prowadzeniem biznesu • wywiad – rozmowa z przedsiębiorcą na tematy związane z prowadzeniem biznesu

		<ul style="list-style-type: none"> • ocena pomysłów pod względem innowacyjności • źródła finansowania działalności przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, • wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstwa, • dokonuje oceny pomysłu na własną działalność gospodarczą pod względem innowacyjności, 		<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia dydaktyczne w przedsiębiorstwie – wizyta studyjna, podczas której uczniowie będą mogli przyrzeć się procesowi funkcjonowania przedsiębiorstwa i podyskutować na tematy związane z prowadzeniem biznesu • studium przypadku – doświadczenia znanych przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego etapy zakładania własnej działalności gospodarczej • ćwiczenia techniczne – wypełnianie zintegrowanego wniosku CEIDG-1 • dyskusja na temat przyczyn sukcesu i niepowodzenia przedsiębiorstwa
54.	Koncepcja biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • koncepcje własnego biznesu (np. biznesplan) • biznes oparty na modelu <i>canvas</i> • modyfikacje koncepcji biznesu na podstawie komunikatów zwrotnych • znaczenie ochrony własności intelektualnej w prowadzonej działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest biznesplan, • uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa, • wymienia i omawia zasady sporządzania biznesplanu, • wymienia i charakteryzuje elementy biznesplanu, • sporządza w zespole wstępną koncepcję własnego biznesu, • wykazuje znaczenie ochrony własności intelektualnej w prowadzonej działalności, 	VI.4 VI.5 VI.10	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat roli biznesplanu w planowaniu działalności gospodarczej • praca z podręcznikiem i materiałem źródłowym – analiza zasad sporządzania biznesplanu • praca z zasobami sieci internetowej – analiza przykładowego biznesplanu • projekt edukacyjny – wstępna koncepcja własnego biznesu (rozpoczęcie)

			<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje prezentacji koncepcji własnego biznesu i na podstawie komunikatów zwrotnych modyfikuje jej elementy, 		
55.	Otoczenie przedsiębiorstwa i analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • otoczenie przedsiębiorstwa • analiza rynku • analiza strategiczna – przykład 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, • analizuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, • identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa, wykorzystując metodę SWOT, 	VI.6	<ul style="list-style-type: none"> • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego elementy mikro- i makrootoczenia przedsiębiorstwa • studium przypadku – analiza przykładowego przedsięwzięcia przy wykorzystaniu metody SWOT • projekt edukacyjny – wstępna koncepcja własnego biznesu (ciąg dalszy)
56.	Efekty finansowe działalności przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> • przychód • koszty uzyskania przychodu i ich rodzaje • wynik finansowy działalności • plan finansowy działalności • rachunek zysków i strat 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje, czym są przychód, koszty i dochód, • wymienia i charakteryzuje rodzaje kosztów, • tworzy i analizuje plan finansowy projektowanego przedsiębiorstwa, • dokonuje rachunku zysków i strat, 	VI.8	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat przychodów oraz kosztów i ich rodzajów w przedsiębiorstwie • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego rodzaje kosztów w przedsiębiorstwie • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta księgowego, który zapozna uczniów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi przychodów i kosztów w przedsiębiorstwie • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego strukturę wyniku finansowego przedsiębiorstwa • studium przypadku – analiza przykładowego wyniku finansowego przedsiębiorstwa • projekt edukacyjny – wstępna koncepcja własnego biznesu (ciąg dalszy)

57.	Etyka w biznesie	<ul style="list-style-type: none"> • etyka w biznesie a etyka zawodowa • zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie • korupcja i jej rodzaje • skutki korupcji • szara strefa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie, • wyjaśnia znaczenie terminu <i>etyka zawodowa</i>, • wymienia działania etyczne i nieetyczne w biznesie, • dowodzi negatywnego wpływu szarej strefy na gospodarkę, • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>korupcja</i>, • identyfikuje rodzaje korupcji, • wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji, 	VI.9	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat wartości etycznych w biznesie • mapa mentalna – wartości etyczne w biznesie • burza mózgów – etyczne i nieetyczne zachowania w biznesie krajowym i międzynarodowym • praca z podręcznikiem – analiza schematu przedstawiającego formy korupcji • burza mózgów – przyczyny korupcji • dyskusja na temat wpływu szarej strefy na gospodarkę • metaplan – jak ograniczać szarą strefę
58.	Spółeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • istota i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw • korzyści ze społecznej odpowiedzialności dla otoczenia • korzyści ze społecznej odpowiedzialności dla przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje i omawia istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, • wymienia i charakteryzuje korzyści dla otoczenia wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, • wymienia i charakteryzuje korzyści dla firm wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. 	VI.9	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat istoty społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw • dyskusja na temat korzyści dla otoczenia i przedsiębiorstw wynikających ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw • wykład połączony z prezentacją, np. wizyta przedsiębiorcy (lub przedstawiciela przedsiębiorstwa), który zapozna uczniów z działaniami podejmowanymi w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz korzyściami dla przedsiębiorstwa i jego otoczenia
59.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Przedsiębiorstwo</i>				
60. 61. 62.	Warsztat z realizacji projektu				<ul style="list-style-type: none"> • projekt edukacyjny – wstępna koncepcja własnego biznesu (dokończenie)

63.		• pokaz – prezentacja koncepcji własnego biznesu
-----	--	--